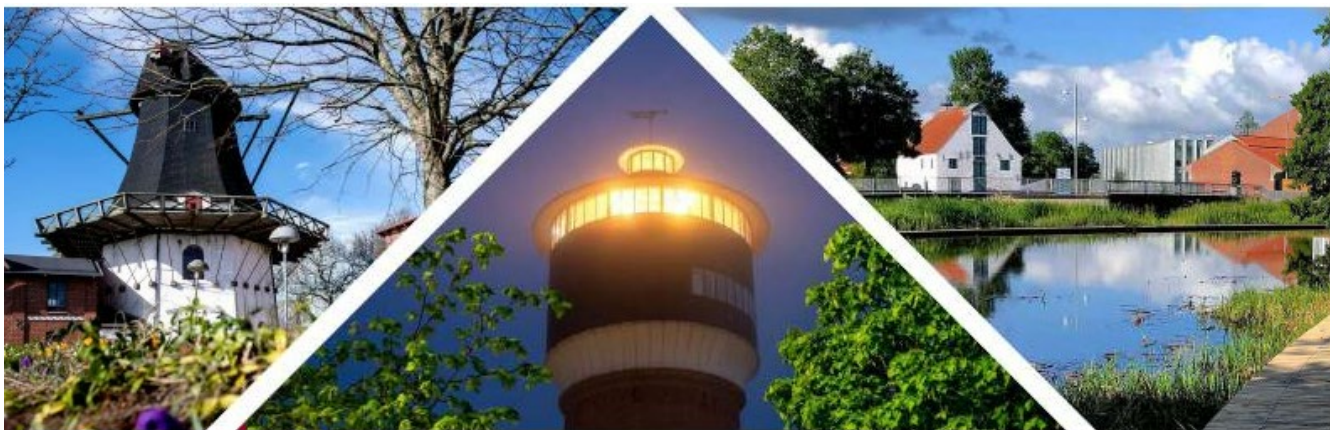

BUDGET 2023

Investeringsoversigt

Oprindelig Investeringsoversigt 2023-2026 jf. vedtaget budget 2022 og korrigeret for ændringer jf. KB beslutning 30.6.2022

I mio. kr.	Budget 2023	Overslagsår 2024	Overslagsår 2025	Overslagsår 2026
Økonomiudvalget				
Beredskab				
Anlægsbidrag Brand & Redning Sønderjylland	0,938	0,938	0,938	0,938
Erhverv				
Erhvervsudvikling	0,523	0,523	0,523	0,523
IT				
It investeringer og netforbindelse skoler	4,185	4,185	4,185	4,185
Planlægning				
Planlægningsopgaver	1,570	1,570	1,570	1,570
Befordring				
Opgradering af busstoppesteder	0,209	0,209	0,209	0,209
Projekter				
Zeppelin Tønder	2,120	2,120	2,120	2,120
Masterplan Tønderhallerne	3,392	10,463	10,463	13,463
Tilskud til etablering af et museum for Hans J. Wegners Møbelkunst	0,530	0,000	0,000	0,000
Administration				
Ventilationsanlæg på Jobcentret	0,000	0,000	1,140	0,000
Forventede anlægsoverførsler fra 2022 til 2023	0,000	0,000	0,000	0,000
	13,467	20,008	21,149	23,008
Teknik og Miljøudvalget				
Veje og stier				
Trafiksikkerhedspulje	5,232	5,232	5,232	5,232
Cykelstipuljen	6,278	6,278	6,278	6,278
Gaderenoveringspulje	5,116	2,116	2,116	1,616
Kloakrenovering følgearbejder (nye beløb i 2023-2026)	0,523	0,523	0,523	0,523
Tvismarkkrydset på Rømo	2,093	0,000	0,000	0,000
Havnebyvej i kurven ved Langdalsvej	0,523	1,570	0,000	0,000
Vejomlægning og venstresvingsbane Østre Havnebyvej	0,523	1,570	0,000	0,000
Asfaltering af grusveje	0,523	0,523	0,523	0,523
Løbækvej sideudvidelse og 2-1 vej	0,785	0,000	0,000	0,000
Sideudvidelse og vigepladser	1,046	2,093	2,093	2,093
Mølletofte, hævnning af stibroer	1,046	0,000	0,000	0,000
Renovering af fredede broer (nye beløb i 2024 og 2025)	1,256	2,616	2,616	0,000
Kongevej i Tønder, venstresving til ny adgang (nyt beløb)	1,570	0,000	0,000	0,000
Legepladser				
Legepladser	0,157	0,157	0,157	0,157
Byfornyelse og bygningsrenovering				
Bygningsfornyelse og skimmelsvamp	2,616	2,616	2,616	2,616
Miljø og natur				
Pulje Miljø og Natur	2,093	2,093	2,093	2,093
Revision af vandløbsregulativer	1,855	1,855	1,855	1,855
Øvrigt				
Digeforstærkning	6,346	4,240	0,000	0,000
Energioptimering	1,570	1,570	1,570	1,570
Facility Management	0,000	2,500	2,500	0,000
	41,149	37,548	30,170	24,554

I mio. kr.	Budget 2023	Overslagsår 2024	Overslagsår 2025	Overslagsår 2026
Socialudvalget				
Voksen/Social				
Renoveringsplan Handicap Løgumgård/øvrige inst.	0,000	1,157	1,157	1,157
Renoveringspulje til værksteder §103/104	1,046	1,046	1,046	1,046
	1,046	2,203	2,203	2,203
Sundhedsudvalget				
Pleje og Omsorg				
Udskiftning maskinel i P & O samt Sundhed	0,530	0,530	0,530	0,530
	0,530	0,530	0,530	0,530
Kultur- og Fritidsudvalget				
Idrætsfaciliteter				
Halrenoveringspulje	2,139	3,139	3,139	3,139
Tekniske installationer svømmehaller	1,046	1,046	1,046	1,046
Udskiftning af græstæppe på kunstbanen i Løgumkloster	3,556	0,000	0,000	0,000
Kulturaktiviteter				
Bachmanns Vandmølle	1,405	0,000	0,000	0,000
Schweizerhalle - nyt indgangsparti	0,507	0,000	0,000	0,000
Museer				
Museum Sønderjylland	0,733	0,733	0,733	0,733
Kunstmuseum Tønder (realitetsfordeling fra 2021 til 2024)	0,000	2,302	0,000	0,000
	9,387	7,221	4,919	4,919
Arbejdsmarkedsudvalget				
Ingen anlægsforslag				
	0,000	0,000	0,000	0,000
Børn- og Skoleudvalget				
Skoler				
Skærbæk Distriktsskole - ny skole (1-års og 5-års gennemgang)	0,000	0,000	0,000	0,219
Renoveringspulje Skoler og Ungdomsskolen	0,248	8,370	3,500	0,000
Tønder Ungdomsskole - Værkstedsbygning	4,623	0,000	0,000	0,000
Dagtilbud				
Renoveringspulje Dagtilbud	6,278	6,278	0,000	0,000
Flytning af Højer Danske Børnehave til Digeskolen	3,139	0,000	0,000	0,000
Legepladser				
Legepladser pulje til renovering	0,000	0,419	0,419	0,419
	14,287	15,067	3,919	0,638
Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget				
Puljer				
Landsbypulje til understøttelse af LUP	0,523	0,523	0,523	0,523
Udviklingsplan Toftlund	15,900	15,900	15,000	0,000
Udviklingsplan Rømø	1,060	1,013	0,000	0,000
Landsbyfornyelse 2023-2026	4,239	4,239	4,239	4,239
Tønder Byfornyelsespulje 2023-2026	2,093	2,093	2,093	2,093
	23,815	23,767	21,855	6,855
ANLÆG I ALT	103,680	106,344	84,743	62,706
Jordforsyning				
Køb af jord 5,0 mio. kr. - salg af byggegrunde -5,0 mio. kr.	0,000	0,000	0,000	0,000
	103,680	106,344	84,743	62,706

Ændring / nye anlægsforslag fra forvaltning oversendt til prioritering på fagudvalgenes augustmøder

Projekt navn	2023	2024	2025	2026	Udvalg
Vestkysten wayfinding	0,400	0,000	0,000	0,000	KVU
Byudviklingsplaner	1,200	1,000	0,800	0,000	KVU
Energimærkning af kommunale bygninger	1,450	1,450	0,000	0,000	TMU
Etablering af el-ladestandere	1,500	2,500	0,000	0,000	TMU
Kloakrenovering følgearbejder <i>(nye beløb i forhold til oprindelig 0,523 mio. kr. i 2023-2026)</i>	3,517	11,177	2,977	6,177	TMU
Renovering af fredede broer <i>(oprindelig beløb: 1,256 i 2023 og 2,616 mio. kr. i 2024 og 2025)</i>	0,000	7,084	8,384	0,000	TMU
Kongevej i Tønder, venstresving til ny adgang <i>(nyt beløb i forhold til oprindeligt 1,570 mio. kr.)</i>	1,000	0,000	0,000	0,000	TMU
Renovering af Tøndervej 45, Skærbæk	1,890	0,000	0,000	0,000	SOC
Flytning af Visby Børnehus til tidligere Visby Skole	11,642	0,000	0,000	0,000	BS
Flytning af Agerskov Børnehus til Agerskov Skole	17,363	0,000	0,000	0,000	BS
I alt	39,962	23,211	12,161	6,177	81,511

Investeringsoversigt

Beløb i mio. kr. i 2023 pl

Økonomiudvalget

Nr.	Type	Forslag	Nettokonsekvens				Prioritet
			2023	2024	2025	2026	
1	Basisanlæg	Anlægsbidrag Brand & Redning Sønderjylland	0,938	0,938	0,938	0,938	1
2	Basisanlæg	Erhvervsudvikling	0,523	0,523	0,523	0,523	1
3	Basisanlæg	It investeringer og netforbindelse skoler	4,185	4,185	4,185	4,185	1
4	Basisanlæg	Planlægningsopgaver	1,570	1,570	1,570	1,570	1
5	Basisanlæg	Opgradering af busstoppesteder	0,209	0,209	0,209	0,209	1
6	Udvikling	Zeppelin Tønder	2,120	2,120	2,120	2,120	1
7	Udvikling	Masterplan Tønderhallerne	3,392	10,463	10,463	13,463	1
8	Udvikling	Tilskud til etablering af et museum for Hans J. Wegners Møbelkunst	0,530	0,000	0,000	0,000	1
9	Udvikling	Ventilationsanlæg på Jobcentret	0,000	0,000	1,140	0,000	1
I alt			13,467	20,008	21,149	23,008	

Anlægsbidrag Brand & Redning Sønderjylland

Beskrivelse:

Årlig anlægspulje til beredskabsområdet, som konkretiseres af Beredskabskommissionen for Brand & Redning Sønderjylland.

Der er indgået en kommunal samarbejdsaftale mellem de tre kommuner Tønder, Aabenraa og Haderslev.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,938	0,938	0,938	0,938
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,938	0,938	0,938	0,938
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Jenny Hansen

Erhvervsudvikling

Beskrivelse:

Årlig anlægspulje til kommunal medfinansiering af nye udviklingsinitiativer og øvrige erhvervsudviklingsprojekter.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,523	0,523	0,523	0,523
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,523	0,523	0,523	0,523
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Jenny Hansen

It investeringer og netforbindelse skoler

Beskrivelse:

Årlig anlægspulje til IT-investeringer og netforbindelse på skoler fordelt på følgende to rammer:

Løbende IT-investeringer, herunder

- Servere/storage backup
- Licensudskiftninger
- Hardware udskiftning
- Netværk/Firewall
- Telefoni

Udskiftning af netforbindelser

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	4,185	4,185	4,185	4,185
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	4,185	4,185	4,185	4,185
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Jenny Hansen

Planlægningsopgaver

Beskrivelse:

Hovedparten af de fysiske planlægningsopgaver gennemføres som anlægsprojekter under Økonomiudvalget. Det konkrete arbejde udføres af Ejendom og Plan & Drift i Teknik- og Miljøforvaltningen.

Alt arbejde med udarbejdelse af lokalplaner, kommuneplantillæg, miljøvurderinger forudsættes udarbejdet af eksterne konsulenter, og Tønder Kommunes opgaver er således hovedsageligt styring, kvalitetssikring og politisk fremstilling.

For normale lokalplansager forventes et internt ressourceforbrug på 1 stilling pr. måned pr. sag. Hvis Tønder Kommune finansierer lokalplanen forventes en konsulentudgift på 100.000 kr. pr. sag. En større sag svarer til 3 normale sager.

Ved de eksternt finansierte normale eller større lokalplansager, forventes en kommunal følgeudgift på i alt 200.000 kr til udarbejdelse af supplerende undersøgelser og planændringer, som ikke kan kræves finansieret eksternt.

Udover midler på anlægsbudgettet afholdes udgifter til driftsopgaver og herunder juridisk bistand som driftudgifter i regi af Ejendom, Plan & Drift.

Det forventes, at behovet for planlægningsarbejder i Tønder Kommune øges over de kommende år indenfor særligt vedvarende energi og den grønne omstilling.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,570	1,570	1,570	1,570
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,570	1,570	1,570	1,570
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Ventilationsanlæg på Jobcentret

Beskrivelse:

På Jobcenteret på Jomfrustien 2 i Tønder, er der udfordringer med det nuværende ventilationsanlæg. Det har medført, at der på 2. sal i bygningen i særligt sommermånederne - er en ekstraordinær varm og stillestående luft, som skaber store gener for medarbejdere og de borgere, der deltager i møder på Jobcenteret. Medarbejderne oplever ubehag, som hoved-pine, træthed, og har svært ved at koncentrere sig pga. varmen. Der er også borgere, der udtaler ubehag, når de er til møde i de varme sommermåned. Der er ca. 25 medarbejdere, som har arbejdsplads på 2. sal, og der holdes ca. 40 møder pr. dag på 2. sal med borgere.

Jobcentret ønsker at forbedre arbejdsforholdene på 2. sal, og der ansøges derfor om anlægsmidler til etablering af et nyt ventilationsanlæg med køl. Team Ejendomme har udarbejdet nedenstående forslag, der kan løse udfordringer på 2. sal. Der etableres et nyt ventilationsanlæg, hvor Jobcentrets 2. sal får et separat ventilationsanlæg med køl samt samlet styring på varmeanlæg og ventilation, så de 2 enheder kommunikerer sammen. For at der er plads nok, inddrages toilet og rengøringsrum til ventilations- og teknikrum. Kanalføring føres som overvejende synlige rør, gennem omfattede kontorer og mødelokaler. Der anvendes nyeste metoder for at mindske træk fra ventilationen, i form af poseløsninger monteret i loftet. I gangareal anvendes poseløsning, monteret på wire under ovenlysvinduer.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter			1,140	
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,000	0,000	1,140	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Thomas Dam

Investeringsoversigt

Beløb i mio. kr. i 2023 pl

Teknik- og Miljøudvalget

Nr.	Type	Forslag	Nettokonsekvens				Prioritet
			2023	2024	2025	2026	
1	Basisanlæg	Trafiksikkerhedspulje	4,232	5,232	5,232	5,232	1
2	Basisanlæg	Cykelstipuljen	6,278	6,278	6,278	6,278	1
3	Basisanlæg	Gaderenoveringspulje	3,116	2,116	2,116	1,616	1
4	Basisanlæg	Kloakrenovering følgearbejder (nye beløb i 2023-2026)	4,040	11,700	3,500	6,700	1
5	Udvikling	Tvismarkkrydset på Rømø	2,093	0,000	0,000	0,000	1
6	Udvikling	Havnebyvej i kurven ved Langdalsvej	0,523	1,570	0,000	0,000	1
7	Udvikling	Vejomlægning og venstresvingsbane Østre Havnebyvej	0,523	1,570	0,000	0,000	1
8	Udvikling	Asfaltering af grusveje	0,523	0,523	0,523	0,523	1
9	Udvikling	Løbæksvej sideudvidelse og 2-1 vej	0,785	0,000	0,000	0,000	1
10	Udvikling	Sideudvidelse og vigepladser	1,046	2,093	2,093	2,093	1
11	Udvikling	Mølletofte, hævnning af stibroer	0,000	1,046	0,000	0,000	3
12	Udvikling	Renovering af fredede broer (nye beløb i 2024 og 2025)	1,256	9,700	11,000	0,000	1
13	Udvikling	Kongevej i Tønder, venstresving til ny adgang (nyt beløb)	2,570	0,000	0,000	0,000	1
14	Udvikling	Legepladser	0,157	0,157	0,157	0,157	1
15	Udvikling	Digeforstærkning	6,346	4,240	0,000	0,000	1
16	Udvikling	Energioptimering	1,570	1,570	1,570	1,570	1
17	Basisanlæg	Bygningsfornyelse og skimmelsvamp	2,116	2,616	2,616	2,616	1
18	Basisanlæg	Pulje Miljø og Natur	1,593	2,093	2,093	2,093	1
19	Basisanlæg	Revision af vandløbsregulativer	1,355	1,855	1,855	1,855	1
20	Nyt anlæg	Energimærkning af kommunale bygninger	0,000	0,000	0,000	0,000	3
21	Nyt anlæg	Etablering af el-ladestander	1,000	2,500	0,000	0,000	1
22	Basisanlæg	Facility Management	0,000	2,500	2,500	0,000	1
23	Basisanlæg	Salg af jorder	0,000	0,000	0,000	0,000	1
I alt			41,119	59,356	41,531	30,731	

Trafiksikkerhedspulje

Beskrivelse:

Den årlige pulje til trafiksikkerhedsprojekter er en sammenlægning af tidligere mindre puljer til trafiksikkerhed, projekter fra trafikplaner i centerbyerne og til forbedringer af skoleveje.

I overslagsårene fra 2023 blev puljen udvidet med 0,5 mio kr. til gennemførelse af mindre projekter fra Trafikplanen for Rømø.

I 2022 er puljen anvendt til etablering af ny vej i erhvervsområdet Tønder Øst samt vejudvidelse til Storde Biogasanlæg.

Forvaltningen modtager en del ønsker og projektforslag fra borgerne, lokalråd, skoler og senest også i forbindelse med udviklingsplaner i landområder, hvor der er ønsker til trafikale forbedringer og tryghedsskabende foranstaltninger.

Trafiksikkerhedsprojekter med baggrund i sortpletudpegning, f.eks. Korskrokrydset syd for Bedsted, og projekter fra den kommende Trafiksikkerhedsplan forelægges i **sensommeren 2022** for Trafiksikkerhedsrådet sammen med projekt-forslag fra trafikplanerne, ønsker/projektforslag fra borgere, skoler og lokalforeninger til prioritering. Trafiksikkerhedsrådets anbefaling/prioritering af, hvilke projektforslag der bør tilgodeses via midler i trafiksikkerheds-puljen, forelægges Teknik og Miljøudvalget forud for Teknik og Miljøudvalget prioritering af midlerne.

Konkret kan foreslås, at der anvendes midler i 2023 til opsætning af "elektroniske stoptavler" i Korskrokrydset som forsøg inden der tages stilling til en ombygning til rundkørsel.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Teknik- og Miljøudvalget giver anlægsprojektet prioritet 1 og reducerer puljen i 2023 med 1,0 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	4,232	5,232	5,232	5,232
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	4,232	5,232	5,232	5,232
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)	0,000	0,000	0,000	0,000

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

x

Ansvarlig: **Lars-Erik Skydsbjerg**

Cykelstipuljen

Beskrivelse:

Pulje afsat til etablering af cykelstier.

Puljemidlerne har i de forgangene år bl.a. finansieret etablering af dobbeltrettet cykelsti på Rangstrupvej og Adelvadvej.

I 2021 blev der anlagt fællessti på Brede Bygade i Bredebro og forlængelse af dobbeltrettet cykelsti på Langagervej i Bredebro.

Restbeløbet i cykelstipuljen for 2021 blev frigivet til den kommunale medfinansiering af dobbeltrettet cykelsti mellem Agerskov og Branderup, som opnåede 50% statstilskud og er under projektering. Til dette projekt er også frigivet 1,185 mio. kr. af midler i cykelstipuljen for 2022.

I 2022 er der søgt om statslig tilskud til to cykelstiprojekter.

Prioritering af nye cykelstiprojekter for restmidler i 2022 og midler i 2023, vil være afhængig af om der yders statslig tilskud på 50 % og i givet fald til hvilke projekter.

Oprindelig prioriteret på Fagudvalgs mødet i juni 2021: **6,470 mio. kr. årligt i 2022-2025.**

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	6,278	6,278	6,278	6,278
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	6,278	6,278	6,278	6,278
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)	0,060	0,060	0,060	0,060

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Gaderenoveringspulje

Beskrivelse:

I såvel Tønder By, som i centerbyerne, er der behov for renovering af bygader, som er udover almindelig driftvedligeholdelse.

Teknik- og Miljø anbefaler, at der afsættes et årligt beløb til at udføre gaderenovering af et eller flere af projekterne på listen over gaderenoveringsprojekter.

I 2021 har gaderenoveringspuljen bl.a. finansieret etablering af fortov på Kærvej i Jejsing og forbedringer på Øster- og Vestergade i Toftlund, som er under projektering.

På grund af stigende priser i byggebranchen har Kommunalbestyrelsen på mødet, den 30. juni 2022 godkendt at udskyde planlagte, men ikke igangsatte anlægsprojekter, og at reducere eller nulstille puljer ét enkelt år på de områder, hvor der årligt er en tilbagevendende anlægspulje til konkrete projekter.

Det betyder at 2,0 mio. kr. afsat på anlægsrammen i 2022 forskydes og er indarbejdet i budget 2023. Samtidigt øges anlægspuljen med 0,500 mio. kr. Samlet afsættes 5,1 mio. kr. i 2023.

I overslagsår 2024 og 2025 reduceres anlægspuljen med -0,500 mio. kr. årligt, så der samlet afsættes 2,1 mio. kr. i hvert af årene.

I overslagsår 2026 og (2027) reduceres anlægspuljen med -1,0 mio. kr. årligt, så der samlet afsættes 1,6 mio. kr. i hvert af årene.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Teknik- og Miljøudvalget giver anlægsprojektet prioritet 1 og reducerer puljen i 2023 med 2,0 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	3,116	2,116	2,116	1,616
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	3,116	2,116	2,116	1,616
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Kloakreovering følgearbejder *(nye beløb i 2023-2026)*

Beskrivelse:

Projektet følger reovering af kloakledninger som udføres løbende af Tønder Forsyning A/S.

Ved kloakreoveringer vil der ofte være et behov for fornyelse af rendestensbrønde og stikledninger samt reetablering af vej- og fortovsarealer i den grad, det går ud over den reetablering der påhviler ledningsejeren.

Vej og Park har afholdt møde med Tønder Forsyning i forhold til deres forventede byggeprojekter for 2023 samt over-slagsårene. På denne baggrund er der lavet vurdering af mængde af restasfalt samt behov for reovering af kantsten, fortov samt vejafvanding og denne vurdering er kapitaliseret.

For 2023 har forsyning anmeldt arbejde på:

Tønder:

Jernbanegade Tønder

Ved Slotsbanken

Skærbæk:

Buen

Dalen

Grenen

Gl. Ullerupvej

Kilen Kirkevej

Østergade

Mejerivej

Jernbanegade

Skyttegårdsvej

Tønder Kommunes udgift i forhold til ovenstående er beregnet til:

2023 4,040 mio. kr.

2024 11,700 mio kr.

2025 3,500 mio kr.

2026 6,700 mio kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	4,040	11,700	3,500	6,700
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	4,040	11,700	3,500	6,700

Eventuelt afledte driftudgifter (netto)

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: **Lars-Erik Skydsbjerg**

Tvismarkkrydset på Rømø

Beskrivelse:

Tvismarkkrydset indgår med flere projektforslag i Trafikplanen for Rømø. Der foreslås, at alle projektforslag samles og udføres som ét projekt, som vil højne trafiksikkerheden, fremkomligheden og skabe bedre forhold ved busstoppestederne omkring krydset.

Der foreslås

- separate venstresvingsbaner i krydset
- opgradering af signalanlægget, så det bedst muligt kan afvikle trafikken, også på dage med høj trafikintensitet
- anlæg af dobbeltrettet cykelsti fra krydset mod nord til den eksisterende cykelsti
- forbedringer og synliggørelse af busstoppesteder i krydset.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	2,093			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	2,093	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Asfaltering af grusveje

Beskrivelse:

Tønder Kommunes vejnet består bl.a. af mere end 300 km grusveje. Vej og Park modtager jævnligt henvendelser fra borgere med ønske om asfaltering af delstrækninger. Henvendelser går fortrinsvis på støvgener og fremkommelighed. Der foreligger pr. april 2021 ønsker på 25 vejstrækninger, i alt ca. 14,2 km, svarende til ca. 4,5 mio kr.

Pulje til politisk prioritering.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,523	0,523	0,523	0,523
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,523	0,523	0,523	0,523

Eventuelt afledte driftudgifter (netto)

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Lobækvej sideudvidelse og 2-1 vej

Beskrivelse:

Vej og Park har de seneste år modtaget henvendelser fra borgere samt fra Lokalsrådet i Løgumkloster om problemer med vedligeholdelse af kantgrus som bliver opkørt fra kantforstærkningen i rabatten på kørebanen og medfører gener for passager, især cyklister og køretøjer på kørebanen.

Det drejer sig om vejstrækningen fra Amagervej til Mølleparken, hvor eksisterende vejbredde fra Amagervej til Lobækvej nr. 9 er 5 meter og herefter ca. 3,8 meter frem til Mølleparken.

Den smalle vejbredde bevirker, at modkørende biler ikke kan passere hinanden uden at køre på vejkanten og rabatten. Herved beskadiges vejkanten og kantgruset slæbes ud på kørebanen, hvor det efterlader dybe trafikfarlige huller i rabatten samt kantgrus til gene for bl.a. cyklister på kørebanen.

Vejstrækningen på ca. 450 meter foreslås vejudvidet til 5,5 meter og etableret med tværprofil med 2-1 for trafiksikring af bløde trafikanter, jf. gældende vejregler og forskrifter.

Baggrunden for forslaget om 2-1 vej er, at der, ifølge Tønder Kommunes cykelruteplan, er foreslået en dobbeltrettet cykelsti på hele strækningen mellem Sognegade og Branderupvej. Dette projekt er ved den seneste rangering placeret som nr. 23 ud af 34 stiforslag.

For at øge sikkerheden og trygheden for de bløde trafikanter mellem Løgumgårde og Mølleparken foreslås, at strækningen indrettes som 2-1 vej.

Økonomi:

Anlægsforslaget beløber sig til 0,785 mio. kr. og ønskes gennemført i 2023.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,785			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,785	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Sideudvidelse og vigepladser

Beskrivelse:

Tønder Kommune har mange klasse 3 (fordelingsveje) og klasse 4 (mindre veje) asfaltveje i åbent land som har en kørebanebredde, der ikke lever op til stillede retningslinjer for kørebaner i åbent land. En stor del af disse asfaltveje i kommunen udgør vigtige forbindelser i infrastrukturen med passage af lastbiler, busser, landbrugskøretøjer mm.

Fælles udfordring for både fordelingsveje og mindre veje er den smalle kørebanebredde, som på kl. 3 (fordelingsveje) ligger på ca. 5-5,3 meter og kl. 4 (mindre veje) ligger på 3-4 meter, som bevirker at modkørende køretøjer ikke kan passere hinanden uden at køre på vejkanten og rabatten (kantforstærkningen). Herved beskadiges vejkanten og der er løbende behov for vedligeholdelse af kantforstærkningen.

Vej og Park modtager jævnligt henvendelse fra borgere der påtaler problemstillingen. Helt konkret ligger der ønsker om 6 projekter.:

- Hedebovej, Randerupvej, Hølleskovvej, Storde, Mandbjerg syd og Højsetvej.

Økonomi:

I alt ca. 19 km vej med et overslag på 15,5 mio. kr. ved sideudvidelser.

Der er i 2021 udført et forsøg på en vejstrækning Allerup nord og Allerup syd.

Der er ikke evalueret på dette.

Pulje til politisk prioritering.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,046	2,093	2,093	2,093
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,046	2,093	2,093	2,093
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Mølletoften, hævnning af stibroer

Beskrivelse:

Vej og Park har de seneste år modtaget henvendelser fra borgere samt Lokalerådet i Løgumkloster om problemer med de store vandmængder, som oversvømmer området og medfører begrænsninger for passage af stier og stibroer over vand-løb. Stisystemet forbinder flere boligområder med skoler, idræt, kollektiv trafik mm.

Vej og Park har i samråd med Lokalerådet gennemgået området og besigtiget forholdene og gennemført forskellige forundersøgelser, som har dannet grundlaget for udført skitseprojekt i 2021 med løsningsforslag.

Der er udarbejdet et skitseprojekt, der anviser det teknisk og økonomisk mest fordelagtige løsningsforslag til forbedring og sikring af passagen med hævnning af stier og broer ved dæmning med tværgående rørunderføringer.

Brodekke og sti ved begge stiforløb hæves ca. 0,4 – 0,5 meter med dæmning over længde på ca. 80-110 meter.

Eksisterende stibroer genanvendes ved at hæves op på nye brofundamenter. Stibroer fornyes med nyt gangdæk med indbygget skridsikring.

Økonomi:

Anlægsøkonomien for gennemførelsen af løsningsforslaget er estimeret til 1,046 mio. kr. inkl. udgifter til detailprojektering, udbud, fagtilsyn mm.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Da anlægsprojektet hænger sammen med Mølledam projektet, og bliver drøftet på kommende budgetseminar den 7.-8. september 2022, peger Teknik- og Miljøudvalget på, at anlægsprojektet får prioritet 3 i 2023 og indarbejdes i stedet for med oprindeligt anlægsbudget i 2024.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,000	1,046		
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,000	1,046	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Renovering af fredede broer *(nye beløb i 2024 og 2025)*

Beskrivelse:

To broer ved Møllehus og Lægan er ældre sammenlignelige nittede buebroer, som er bygget tilbage i tiden fra før Genforeningen. Begge stålbroer er fredet i dag med skrappe restriktioner på hvad der må og kan udføres af konstruktive ændringer i forbindelse med en nødvendig renovering og forstærkning.

Det seneste særeftersyn udført i efterår 2020 på begge broer viser, at ståloverbygningen under kørebanen er i kritisk omfang kraftigt angrebet af korrosion og vurderes at være kritisk for bygningsværkets integritet.

Pga. broernes nedslidte tilstand, især broen UF Sønderå (Møllehus), er det påkrævet, at begge broer skal renoveres indenfor den kommende årrække.

Tønder Kommune har de seneste 5 år udført flere forskellige særeftersyn og strategiplaner og opstillet renoveringsforslag, som løbende er drøftet og gennemgået med Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS).

Idet begge broer er nedslidte, har omtrent identiske problemstillinger og vedligeholdelsesbehov, samme vægtbegrænsninger, identiske renoveringsprincipper samt er tætbeliggende på hinanden, vil det give mening at renovering af begge broer planlægges og projekteres samtidig, hvorefter de renoveres og forstærkes efter hinanden på 2 år.

Herved kan opnås en synergieffekt, hvor udgifter til hhv. rådgiver og udførende entreprenør relativt mindskes.

I økonomien er indeholdt en estimeret udgift til en interimsbro ved Lægan, således at spærretid for trafik kan reduceres under broarbejde, dette er kun muligt ved Lægan. Ved Møllehus er fundamenter ikke egnede. Der er sendt en forespørgsel til Ingeniørregimentet i Skive om lån af deres midlertidige bro.

Økonomi:

Oprindeligt afsat på investeringsoversigten 2022:

2023: 1,256 mio. kr.

2024: 2,616 mio. kr.

2025: 2,616 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,256	9,700	11,000	
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,256	9,700	11,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Kongevej i Tønder, venstresving til ny adgang *(nyt beløb)*

Beskrivelse:

I forbindelse med klima- og byfornyelsesprojektet i Tønder Midtby foreslås, at der etableres en ny vejadgang fra Konge-vej til den kommunale p-plads ved Museet.

Tønder Kommune har købt ejendommen Kongevej 47. Der foreslås, at der etableres en venstresvingsbane på Kongevej og anlægges en adgangsvej ind over grunden Kongevej 47.

Økonomi:

Oprindeligt afsat på investeringsoversigten 2022:

2023: 1,570 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	2,570			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	2,570	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Legepladser

Beskrivelse:

Pulje afsat til renovering af de kommunale legepladser.

I forbindelse med godkendelsen af Tønder Kommunes legepladspolitik, blev fastlagt et årligt beløb til renovering af de kommunale legepladser.

Prioritering for renovering af legepladser 2023-2025:

2023

Bredebro, legepladsen på Søndervang

2024

Aksel Park, Tønder

2025

Tønder, legepladsen i Tved Plantage

2026

Tønder, legepladsen i anlægget

2023-2026

Højer, legeplads ved Strandvejen - løbende udskiftning af redskaber.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,157	0,157	0,157	0,157
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,157	0,157	0,157	0,157

Eventuelt afledte driftudgifter (netto)

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Digeforstærkning

Beskrivelse:

Havdigerne i Tønder Kommune er de private digelags ejendom og ansvar. Med baggrund i historikken og den sikkerhed det samtidig er for hele regionen, har der igennem tidligere været en fordelingsnøgle frem til Strukturreformen i 2007, hvor der skete fordeling af udgifterne mellem myndigheder og digelaget. Dette da renoveringsarbejder og forstærkningsarbejder for at sikre en fortsat beskyttelse er betydelige omkostninger de enkelte digelag ikke kan løfte alene.

Frem til strukturreformen var fordelingen således, at den respektive kommune betalte 1/6 af udgifterne og Digelaget 10 % af denne omkostning. De resterende 2/6 blev finansieret af Amterne og 3/6 af staten.

For nuværende er der ikke aftalt en fordelingsnøgle med Staten, hvorfor det er et spørgsmål fra sag til sag, men med udgangspunkt i tidligere fordeling foreslås der afsat midler til kommende projekter svarende til maksimalt 1/6 af udgifterne.

Økonomi:

Kommunalbestyrelsen frigav den 31. marts 2022 et anlægstilskud på 583.750 kr. til forstærkning af Nordre Fløjdige / Kirkeby Dige. Det svarer til 1/6 del af den samlede udgift på 3,503 mio. kr.

Kommunen har herudover 3 projektforslag liggende fra digelag:

Dige / Projekt:	Forventet anlægsudgift i alt:
Juvre Dige - Forlandsforstærkning	0,950 mio. kr. ekskl. moms
Juvre Dige - Forstærkning	33,400 mio. kr. ekskl. moms
Ballum – Astrup dige – Forstærkning	45,000 mio. kr. ekskl. moms

Hertil kommer der dels udgifter til forundersøgelser samt administrationsudgifter mm. på 10 %, således at den samlede anlægssum er ca. 90 mio. kr. i alt.

1/6 del for Tønder Kommune udgør i perioden 2022-2024 15,000 mio. kr. ekskl. moms.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	6,346	4,240		
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	6,346	4,240	0,000	0,000

Eventuelt afledte driftudgifter (netto)

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Energioptimering

Beskrivelse:

Investering i energibesparende foranstaltninger med en maksimal simpel tilbagebetalingstid på 12 år. Med udviklingen i energipriser vil det være nødvendig med investering i energioptimeringer, hvis budgetterne ikke løbende skal stige.

Med en simpel tilbagebetalingstid på 12 år, er forrentningen af investeringerne ca. 8 %.

De opnåede besparelser ved investering i energioptimering anvendes til re-investering i energioptimering, således at de samlede besparelser fra 2022 til 2025 vil stå i en energipulje til re-investering, og herefter kan puljen blive selvkørende.

Energimidlerne kan kombineres med vedligeholdelsesmidler, så der kan findes bedre løsninger, med større besparelser, ved renovering af klimaskærmen, og derved på sigt få bedre energimærkninger for de kommunale bygninger i Tønder Kommune.

Energioptimeringer støtter op om FN's Verdensmål på flere områder.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,570	1,570	1,570	1,570
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,570	1,570	1,570	1,570
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)	-0,075	-0,075	-0,075	-0,075

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Bygningsfornyelse og skimmelsvamp

Beskrivelse:

Puljen til Bygningsfornyelse og skimmelsvamp vedr. ombygning og istandsættelse af boliger, istandsættelse af forsamlingshuse samt privat erhverv, der ombygges til udlejningsboliger. Reglerne findes i lov om byfornyelse og udvikling af byer. Formålet med reglerne er, at skabe velfungerende boliger og boligområder.

Da Tønder Kommune har en forholdsvis gammel bygningsmasse, men også i høj grad en bevaringsværdig bygnings-masse, er det vigtigt fortsat at rydde op i bygningerne og sørge for, at de bliver holdt i pæn stand. Det kan være delvis nedrivning og delvis renovering.

Der sendes endvidere et signal til udlejere af dårlige boliger om, at vi gør noget for at fjerne sundhedsfarlige boliger og der ønskes gode lejligheder for alle borgere i Tønder Kommune.

I sager med lejligheder med skimmelsvamp har kommunen en handlepligt og der er derfor behov for, at der fortsat afsættes midler til denne type sager. Derudover kan der ligeledes være udgifter til genhusning.

Økonomi:

Tilskuddet fra den statslige ramme bortfaldt fra og med 2020, så det er udelukkende kommunale midler der indgår i puljen i 2023. Beløbet på 2,616 mio. kr. svarer nogenlunde til det nettobeløb Tønder Kommune bidrog med i egenfinansiering af puljen fra før 2020.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Teknik- og Miljøudvalget giver anlægsprojektet prioritet 1 og reducerer puljen i 2023 med 0,500 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	2,116	2,616	2,616	2,616
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	2,116	2,616	2,616	2,616
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: **Lars-Erik Skydsbjerg**

Pulje Miljø og Natur

Beskrivelse:

Puljen er samlet for at give mulighed for bedre at kunne anvende midlerne på tværs af de nedenfor nævnte områder, samt andre opgaver inderfor Miljø- og Naturområdet. Investeringer kan målrettes i de enkelte år og opsparing kan bedre elimineres.

Naturindsats

Kommunen skal gennemføre naturindsatser affødt af Naturplan 2016-21. Naturindsatserne vil blive gennemført i den 6-årige periode. Anlægsmidlerne skal anvendes til at igangsætte og styre gennemførelse af indsatserne. Forventes videreført i en ny 6-årig periode, fra 2022-27.

Vandløbsindsats

Kommunen skal gennemføre vandløbsindsatser affødt af Vandområdeplan 2016-21. Forventes videreført i en ny 6-årig periode, fra 2022-27.

Istandsættelse af ådiger

Ådigerne i Tøndermarsken overholder ikke de gældende vandløbsregulativer og i tilfælde, hvor eventuelle oversvømmelser kan henføres til manglerne, kan kommunen blive erstatningspligtig. Anlægssum for det samlede istandsættelsesarbejde er anslået til 25 mio. kr.

Naturstier, - formidling og istandsættelse

Forslaget omfatter initiativer til forbedring af borgernes og turisternes adgang til og formidling af bynær natur og naturen på Rømø.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Teknik- og Miljøudvalget giver anlægsprojektet prioritet 1 og reducerer puljen i 2023 med 0,500 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,593	2,093	2,093	2,093
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,593	2,093	2,093	2,093

Eventuelt afledte driftudgifter (netto)

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Christa Jørgensen

Revision af vandløbsregulativer

Beskrivelse:

Med dette anlægsprojekt vil samtlige vandløbsregulativer blive revideret efter samme model, indhold, udseende og tilgængelighed, som i de gennemførte pilotprojekter 1 og 2. Revision vil kræve 3 årsværk om året over 10 år plus udgifter til afledte arbejdsopgaver på 255.000 kr. om året i 10 år. Samlet set er det en udgift på 1,855 mio. kr. om året i perioden 2023-2032 svarende til 18,550 mio. kr. i hele projektperioden.

Revision af kommunens vandløbsregulativer blev igangsat i pilotprojekt 1, som blev afsluttet i 2019. Der blev hermed fastlagt og politisk besluttet indhold, udseende og tilgængelighed af de nye regulativer og en arbejdsmodel for revision af de resterende ca. 750 regulativer.

I pilotprojekt 2 blev der i perioden 2019-2021 udarbejdet nye regulativer for de mest usammenhængende og ufuldstændige vandløbsregulativer for 100 -150 km af de store og mellemstore vandløb i Tønder Kommune. Tønder Kommune har i alt ca. 1.400 km offentlige vandløb.

Opstart af anlægsprojektet er flyttet fra 2022 til 2023.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Teknik- og Miljøudvalget giver anlægsprojektet prioritet 1 og reducerer puljen i 2023 med 0,500 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,355	1,855	1,855	1,855
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,355	1,855	1,855	1,855
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Christa Jørgensen

Energimærkning af kommunale bygninger

Beskrivelse:

Energimærkning er ved lov, en registrering af energistatus for de kommunale bygninger, der skal udføres og der skal foreligge et gyldigt energimærke for hver bygning.

Energimærker skal fornyes for hvert 10. år. Energimærkning i Tønder Kommune skal fornyes i 2022, 2023 og 2024, og hvor hovedparten vil ligge i 2023 og 2024. De nuværende energimærker stammer fra årene 2012 til 2014.

Energimærkning giver et indblik over hvor stor en energi- og miljøbelastning bygningerne udgør. Mærkningerne går fra A2020 til G, hvor A2020 er bedste mærkning og G det dårligste.

Økonomi:

Tønder Kommune har ca. 240 ejendomme og udgør et samlet etageareal på ca. 240.000 m². Det vurderes at omkostningerne til energimærkning beløber sig til ca. 10 kr./m² etageareal og svarer til 2,4 mio. kr. Dertil skal ligges 0,500 mio. kr. til interne timer, svarende til 3 timer pr. bygning. En anlægsinvestering på i alt 2,9 mio. kr. som fordeles mellem 2023 og 2024.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Teknik- og Miljøudvalget beslutter at anlægsprojektet får prioritet 3 i 2023 og det tilsvarende budget i 2024 på 1,450 mio. kr. tages ud.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,000	0,000		
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,000	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Etablering af el-ladestandere

Beskrivelse:

Danske Kommuner er gennem lov, Ladestanderbekendtgørelsen, blevet pålagt, at etablere el-ladestander ved offentlige bygninger og parkeringspladser. Etableringen skal være gennemført senest 1. januar 2025.

Der skal ved bestående bygninger, med mere end 20 parkeringspladser, etableres mindst 1 ladestander i tilknytning med parkeringsanlægget.

Ved større bygninger med mere end 10 parkeringspladser, der gennemgår en større renovering, skal der etableres mindst 1 ladestander i tilknytning til parkeringsanlægget og forberede mindst hver 5 ombyggede parkeringsplads til ladestandere.

Ved nybyggeri med mere end 10 parkeringspladser, skal der etableres mindst 1 ladestander i tilknytning til parkerings-anlægget og forberede mindst hver 5 ombyggede parkeringsplads til ladestandere.

Forvaltningen vurderer, at det nødvendige behov for ladestandere i Tønder Kommune er omkring 15 stk., og investeringen vil være ca. 3,0 mio. kr.

Tønder Kommune har igangsat en ladestanderstrategi for kommunen, der vil kortlægge det aktuelle behov for ladestandere i Tønder Kommune. Tønder Kommunes laderstrategi forventes færdigudarbejdet den 1. september 2022.

Beslutning på TMU, 16-08-2022, Pkt. 4:

Teknik- og Miljøudvalget giver anlægsprojektet prioritet 1 og reducerer puljen i 2023 med 0,500 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,000	2,500		
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,000	2,500	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)	J			
		CO2-udledning:		
		Forøget (sæt x)		
		Neutral (sæt x)		
		Reduktion (sæt x)	x	

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Facility Management

Beskrivelse:

Der arbejdes løbende mod en bedre og mere rationel udnyttelse af kommunale ejendomme, og dermed også fokus på salg eller nedrivning af overskydende bygninger og arealer.

Der blev oprindeligt afsat en samlet anlægspulje på 9,0 mio. kr. fordelt med 3,0 mio. kr. for hvert budgetår i perioden 2020-2022.

På grund af stigende priser i byggebranchen har Kommunalbestyrelsen på mødet, den 30. juni 2022 godkendt at udskyde planlagte, men ikke igangsatte anlægsprojekter, og at reducere eller nulstille puljer ét enkelt år på de områder, hvor der årligt er en tilbagevendende anlægspulje til konkrete projekter.

Det betyder at 5,0 mio. kr. afsat på anlægsrammen i 2022 forskydes og er indarbejdet i overslagsår 2024 og 2025 med 2,5 mio. kr. i hvert af årene.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter		2,500	2,500	
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,000	2,500	2,500	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)	J			
		CO2-udledning:		
		Forøget (sæt x)		
		Neutral (sæt x)		
		Reduktion (sæt x)		

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Salg af jorder

Beskrivelse:

Pulje afsat til Jordforsyningens anlægsområde.

Puljen forventes netto at balancere ved at afholdte udgifter tilsvarende finansieres af indtægter for salg af jord og grunde.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	5,000	5,000	5,000	5,000
Indtægter	-5,000	-5,000	-5,000	-5,000
Anlægsudgifter i alt	0,000	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Keld I. Hansen

Investeringsoversigt

Beløb i mio. kr. i 2023 pl

Socialudvalget			Nettokonsekvens				
Nr.	Type	Forslag	2023	2024	2025	2026	Prioritet
1	Basisanlæg	Renoveringsplan Handicap Løgumgård/øvrige inst.	0,000	1,157	1,157	1,157	1
2	Udvikling	Renoveringspulje til værksteder §103/104	1,046	1,046	1,046	1,046	1
3	Nyt anlæg	Renovering af Tøndervej 45, Skærbæk	1,890	0,000	0,000	0,000	1
I alt			2,936	2,203	2,203	2,203	

Renoveringsplan Handicap Løgumgård/øvrige inst.

Beskrivelse:

Langsigtet renoveringsplan for Handicap Løgumgård. Renoveringsplanen indeholder forskellige arbejder, herunder nedrivning af bygninger, opdatering af veje, nye gulve og diverse vedligeholdelsesarbejder både indvendigt og udvendigt.

På grund af stigende priser i byggebranchen har Kommunalbestyrelsen på mødet, den 30. juni 2022 godkendt at udskyde planlagte, men ikke igangsatte anlægsprojekter, og at reducere eller nulstille puljer ét enkelt år på de områder, hvor der årligt er en tilbagevendende anlægspulje til konkrete projekter.

Det betyder at 1,157 mio. kr. oprindeligt afsat på anlægsrammen i 2023 nulstilles og er indarbejdet i 2023.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,000	1,157	1,157	1,157
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,000	1,157	1,157	1,157
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Sven Rode

Renoveringspulje til værksteder §103/104

Beskrivelse:

Renoveringspulje til at imødegå løbende behov for mindre renoveringer på de beskyttede værksteder i Tønder, Løgum-kloster og Toftlund.

De beskyttede værksteder er kendetegnet ved hele tiden at skulle indrette sig efter den aktuelle borgergruppe, med ændringer i aktiviteter, produktioner, indretninger mv.

Værkstederne er i øvrigt kendetegnet ved, at rammer og omgivelser ofte har behov for en istandsættelse grundet et dagligt hård slid.

Tønder Kommune er salgskommune af pladser på de beskyttede værksteder, også til en række andre kommuner i landet. Det er således vigtigt, at rammer og omgivelser fremstår velholdte og med gode muligheder for at indrette tilbuddet præcist til den pågældende borger.

På den baggrund søges om reservering af et fast årligt anlægsbeløb som kan benyttes på de beskyttede værksteder.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,046	1,046	1,046	1,046
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,046	1,046	1,046	1,046
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Sven Rode

Renovering af Tøndervej 45, Skærbæk

Beskrivelse:

Renoveringen har som formål at bringe den indvendige bygning i en stand, hvor borgere og medarbejdere kan føle sig veltilpasse. Den øjeblikkelige stand er karakteriseret ved mange års manglende vedligehold. Resultatet af dette manglende vedligehold er puds, som falder ud af vægge, huller i loftet og generelt et meget utiltalende og utidssvarende fysisk inde-miljø.

Ombygning af Tøndervej 45 vil øge kvaliteten i Foranstaltningsafdelingens tilbud. Ombygning vil øge antallet af gruppe-rum. Disse grupperum vil give mulighed for flere tilbud af allerede eksisterende tilbud, flere grupperum vil give mulighed at reducere omkostninger til transport og transporttid for medarbejderne.

Foranstaltningsafdelingen har tilbud til borgere efter Servicelovens § 52, særlig støtte til børn og unge under 18 år og deres familie. Fx tilbyder Foranstaltningsafdelingen Familiebehandling, Støtte og Kontakt Person, Støttet og Overvåget Samvær og sparring og supervisionsgrupper til Tønder Kommunes plejefamilier.

Den samlede anlægssum til renoveringen er 1,890 mio. kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,890	0,000	0,000	0,000
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,890	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Sven Rode

Investeringsoversigt

Beløb i mio. kr. i 2023 pl

Sundhedsudvalget			Nettokonsekvens				
Nr.	Type	Forslag	2023	2024	2025	2026	Prioritet
1	Basisanlæg	Udskiftning maskinel i P & O samt Sundhed	0,530	0,530	0,530	0,530	
I alt			0,530	0,530	0,530	0,530	

Investeringsoversigt

Beløb i mio. kr. i 2023 pl

Kultur- og Fritidsudvalget		Nettokonsekvens					
Nr.	Type	Forslag	2023	2024	2025	2026	Prioritet
1	Basisanlæg	Halrenoveringspulje	2,139	3,139	3,139	3,139	1
2	Basisanlæg	Tekniske installationer svømmehaller	1,046	1,046	1,046	1,046	1
3	Basisanlæg	Museum Sønderjylland	0,733	0,733	0,733	0,733	1
4	Udvikling	Udskiftning af græstæppe på kunstbanen i Løgumkloster	3,556	0,000	0,000	0,000	1
5	Udvikling	Bachmanns Vandmølle	1,405	0,000	0,000	0,000	2
6	Basisanlæg	Kunstmuseum Tønder (realitetsfordeling fra 2021 til 2024)	0,000	2,302	0,000	0,000	1
7	Udvikling	Schweizerhalle - nyt indgangsparti	0,507	0,000	0,000	0,000	1
I alt			9,387	7,221	4,919	4,919	

Udskiftning af græstæppe på kunstbanen i Løgumkloster

Beskrivelse:

Der er foretaget en visuel vurdering af banens tilstand, af banens overflade samt græstæppet er løftet i de fire banehjørner for at se tilstand på shockpad underlaget.

Den eksterne fagperson konkluderer:

"Sammenfattende vurderes kunstgræsbane set som en klubbane på middel/lavere niveau, at være i god stand efter dens alder og brug og i en bedre stand end tilsvarende baner man ser i samme alder. Vurderet som kunstgræsbane til udlejning og/eller bane til spil på et højere niveau bør kunstgræstæppet udskiftes indenfor 1-2 år. Shockpad/e-layer kan med evt. lidt efterreparationer genanvendes. En ny kunstgræsbelægnings kvalitet højnes i forhold til mange andre baner ved, at banen er forsynet med e-layer."

Siden banen blev anlagt i 2011 er kravene til de miljømæssige foranstaltninger blevet skærpet, herunder krav til at undgå svind af granulat. Svind opstår bl.a. når evt. sne skubbes ud af banen og når spillerne forlader banen. Det betyder, at der vil skulle etableres sluser for spillere og maskiner der skal ind og ud af banen, og granulatsikring hele vejen rundt om banen.

Vej og Park har udarbejdet et overslag på udskiftning af græstæppe, samt etablering af miljømæssige foranstaltninger.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	3,556			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	3,556	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: **Kia Fog Kristensen**

Investeringsoversigt

Beløb i mio. kr. i 2023 pl

Børn- og Skoleudvalget

Nr.	Type	Forslag	Nettokonsekvens				Prioritet
			2023	2024	2025	2026	
1	Basisanlæg	Skærbæk Distriktsskole - ny skole (1-års og 5-års gennemgang)	0,000	0,000	0,000	0,219	2
2	Udvikling	Renoveringspulje Skoler og Ungdomsskolen	0,248	8,370	3,500	0,000	2
3	Udvikling	Tønder Ungdomsskole - Værkstedsbygning	4,623	0,000	0,000	0,000	1
4	Udvikling	Renoveringspulje Dagtilbud	6,278	6,278	0,000	0,000	2
5	Basisanlæg	Legepladser pulje til renovering	0,000	0,419	0,419	0,419	2
6	Udvikling	Flytning af Højer Danske Børnehave til Digeskolen	3,139	0,000	0,000	0,000	1
7	Nyt anlæg	Flytning af Visby Børnehus til tidligere Visby Skole (nyt anlæg)	11,642	0,000	0,000	0,000	3
8	Nyt anlæg	Flytning af Agerskov Børnehus til Agerskov Skole (nyt anlæg)	17,363	0,000	0,000	0,000	3
I alt			43,292	15,067	3,919	0,638	

Flytning af Højer Danske Børnehave til Digeskolen

Beskrivelse:

Forslag om flytning af Højer Danske Børnehave til Digeskolen blev første gang drøftet i februar/marts 2020 i henholdsvis Områdebestyrelsen for område Tønder og i Skolebestyrelsen for Tønder Distiktsskole.

Baggrunden skyldes bl.a. effektivisering og bedre udnyttelse af kommunens bygningsmasse som led i Facility Management (FM). Den administrative styregruppe har ligeledes behandlet sagen 31. marts 2020.

Børn- og Skoleudvalget godkendt på mødet 09. juni 2020, at der skulle udarbejdes projektforslag med tidsplan og et budgetoverslag.

Hvis der frigives anlægsmidler i 2022 forventes, at børnehaven kan flytte ind i Digeskolens overskydende lokaler i starten af 2023. Udearealet deles og skal give plads til at anlægge en legeplads og Digeskolen må gøre brug af de kommunale boldbaner til idræt og udeaktiviteter i nærområdet.

Økonomi (i 2021-priser):

Budgetoverslaget lyder på i alt 7,841 mio. kr. Heraf medfinansierer FM 1,2 mio. kr. som havde været tiltænkt udgiften til ombygning af børnehaven og 0,7 mio. kr. fra Team Ejendommers driftsmidler. En samlet medfinansiering på 1,9 mio. kr. Samlet behov for en anlægsbevilling på i alt 6,0 mio. kr. (2022-priser).

Afsat på investeringsoversigten med 3,0 mio. kr. i henholdsvis 2022 og 2023.

Beregning viser, at der ved en sammenlægning kan reduceres 0,400 mio. kr. årligt afsat til bygningsdrift. Dermed vil en anlægsinvestering have en tilbagebetalingstid på 14 år.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	3,139			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	3,139	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)		-0,400	-0,400	-0,400
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Per Hansen

Flytning af Visby Børnehus til tidligere Visby Skole (nyt anlæg)

Beskrivelse:

Områdebestyrelsen Løgumkloster og Toftlund og personalet i Visby Børnehus har i samarbejde drøftet muligheden for, at Visby Børnehus flyttes over på den gamle skole. Det nuværende børnehus er meget slidt, og der er behov for mere plads til børnegrupperne.

Baggrunden for forslaget er bl.a. Tønder Kommunes ønske en mere effektiv bygningsudnyttelse som led i Facility Management (FM). Der er således stillet forslag om at undersøge, hvorvidt Visby Børnehus kan flyttes over på skolen.

-dels for at spare driftsudgifter og renoveringsmidler ved at gå fra to matrikler til en fælles matrikel

-dels fordi der er ledige lokaler på skolen

-dels fordi Visby Børnehus har til huse i en gammel og slidt barak, der på nogle områder er utidssvarende i forhold til de nuværende krav til daginstitutioners pædagogiske arbejde

Visby Lokalråd har været involveret i processen og i muligheden for at finde fælles løsninger, således at der er plads til både Visby Børnehus og de lokale foreninger, der benytter den tidligere skole. Dette samarbejde prioriteres højt.

Forslag 1: Den tidligere gymnastiksal nedrives og nye lokaler bygges på samme område. De øvrige lokaler renoveres og tilpasses børnehuset.

Forslag 2: Den tidligere gymnastiksal og de øvrige lokaler renoveres og tilpasses børnehuset.

I begge løsningsmuligheder er medregnet udgifter til indretning af lokaler til spejderne på 1. salen af brandstationen.

Økonomi

Forslag 1: Budget på 11.642.269 kr. incl. medfinansiering på 700.000 kr. fra FM-midler og 500.000 kr. fra Ejendommens driftmidler.

Forslag 2: Budget på 9.650.999 kr. incl. medfinansiering på 700.000 kr. fra FM-midler og 500.000 kr. fra Ejendommens driftmidler.

Punktet behandles ligeledes af Teknik- og Miljøudvalget.

Børn- og Skoleudvalget indtiller den 14. juni 2022 at de har præference for forslag 1. Udvalget oversender desuden anlægsforslaget til budgetlægning 2023 på budgetseminar den 7.-8. september 2022.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	11,642			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	11,642	0,000	0,000	0,000

Eventuelt afledte driftudgifter (netto)

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Per Hansen

Flytning af Agerskov Børnehus til Agerskov Skole (nyt anlæg)

Beskrivelse:

Forældrebestyrelsen for Agerskov Børnehus, ledelsen på Agerskov Skole, samt personalet i Agerskov Børnehus har drøftet muligheden for, at Agerskov Børnehus flyttes over på Agerskov Skole. Det nuværende børnehus er slidt, og der er behov for mere plads til børnegrupperne.

Baggrunden for forslaget er bl.a. Tønder Kommunes ønske om en mere effektiv bygningsudnyttelse som led i Facility Management (FM). Der er således stillet forslag om at undersøge, hvorvidt Agerskov Børnehus kan flyttes over på skolen.

- dels for at spare driftsudgifter og renoveringsmidler ved at gå fra to matrikler, til en fælles matrikel
- dels fordi der er ledige lokaler på skolen
- dels fordi Agerskov Børnehus har til huse i en gammel institution, der på nogle områder er utidssvarende i forhold til de nuværende krav til daginstitutioners pædagogiske arbejde.

Forslag A: Forvaltningen har i samarbejde med ledelsen på Agerskov Skole kigget på hvilke lokaler på skolen, der kan være aktuelle, hvis børnehuset skal flyttes op på skolen.

Den ene fløj til børnenes rum (stuer, garderober, køkken, toiletter mm.) og en del af administrationsfløjen til personalets rum (kontor, pauserum, mødelokaler, forberedelsesrum mm.). Sikringsstilling Nord placeres i administrationsfløjen.

Forslag B: Forældrebestyrelsen ønsker at inddrage den tidligere tandklinik til personalet, så de er tættere på børnenes legeplads og legepladsen kan ses fra lederens kontor. Sikringsstilling Nord og arkivet placeres i administrationsfløjen.

Økonomi

Forslag A: Budget på 15.372.448 kr. incl. medfinansiering på 700.000 kr. fra FM-midler, 500.000 kr. fra Ejendommens driftmidler og en salgspris på min. 500.000 kr. af de nuværende bygninger.

Forslag B: Budget på 17.363.230 kr. incl. medfinansiering på 700.000 kr. fra FM-midler, 500.000 kr. fra Ejendommens driftmidler og en salgspris på min. 500.000 kr. af de nuværende bygninger.

Punktet behandles ligeledes af Teknik- og Miljøudvalget.

Børn- og Skoleudvalget indtiller den 14. juni 2022 at de har præference for forslag B. Udvalget oversender desuden anlægsforslaget til budgetlægning 2023 på budgetseminar den 7.-8. september 2022.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	17,363			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	17,363	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Per Hansen

Investeringsoversigt

Beløb i mio. kr. i 2023 pl

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalg			Nettokonsekvens				
Nr.	Type	Forslag	2023	2024	2025	2026	Prioritet
1	Basisanlæg	Landsbypulje til understøttelse af LUP	0,523	0,523	0,523	0,523	1
2	Udvikling	Udviklingsplan Toftlund	14,300	15,900	16,600	0,000	1
3	Udvikling	Udviklingsplan Rømø	1,060	1,013	0,000	0,000	1
4	Basisanlæg	Landsbyfornyelse 2023-2026	4,239	4,239	4,239	4,239	1
5	Basisanlæg	Tønder Byfornyelsespulje 2023-2026	2,093	2,093	2,093	2,093	1
6	Nyt anlæg	Vestkysten wayfinding	0,400	0,000	0,000	0,000	1
7	Nyt anlæg	Byudviklingsplaner	1,200	1,000	0,800	0,000	1
I alt			23,815	24,767	24,255	6,855	

Udviklingsplan Toftlund

Beskrivelse:

Udviklingsplan for Toftlund blev påbegyndt i 2018. Den skal fungere som en langsigtet ramme for at igangsætte initiativer og projekter i Toftlund.

Som udgangspunkt skal udviklingsplanen indeholde elementer og afklaring vedr. Toftlund Hallerne, analyse af dagtilbudsområdet, byfornyelse, seniorboliger, samt erhvervsudvikling (rundkørslen ved Brundtlandcenteret) m.v.

Undervejs i arbejdet med planen inddrages borgerne i idéfase og dialogproces.

På grund af stigende priser i byggebranchen har Kommunalbestyrelsen på mødet, den 30. juni 2022 godkendt at udskyde planlagte, men ikke igangsatte anlægsprojekter, og at reducere eller nulstille puljer ét enkelt år på de områder, hvor der årligt er en tilbagevendende anlægspulje til konkrete projekter.

Det betyder at 15,0 mio. kr. afsat på anlægsrammen i 2022 forskydes og er indarbejdet i overslagsår 2025.

Beslutning på KVU-Udvalget, 17-08-2022, Pkt. 7:

Klima-, Vækst- og Udviklingsudvalget giver anlægsprojektet prioritet 1 og periodiserer 1,6 mio. kr. fra 2023 til 2025.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	14,300	15,900	16,600	
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	14,300	15,900	16,600	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Keld I. Hansen

Udviklingsplan Rømø

Beskrivelse:

Der er udarbejdet en samlet udviklingsplan "Én fælles retning for Rømø 2025", som blev præsenteret i november 2018, og der er i 2019 arbejdet med udmøntningen af de nødvendige aktiviteter.

Der indgår fem strategier i udviklingsplanen, der skal styrke udviklingen af helårsturisme og dermed bidrage til udvikling af erhverv, bosætning og turisme på Rømø:

- Styrk identiteten
- Styrk naturoplevelsen
- Forskøn ankomsten
- Styrk bymiljøet
- Saml kræfterne

Til hver strategi er knyttet et antal konkrete indsatser, som skal understøtte strategierne. I 2021 færdiggøres den strategi-ske indsats for Styrk Identiteten og fokus vil fremefter være på strategierne Styrk naturoplevelsen, Forskøn ankomsten og Styrk bymiljøet. Herunder kan f.eks. prioriteres opfølgning på mulighedsstudiet for Lakolk, byudvikling i Kongsmark og Havneby, videreudvikling af natur- og erhvervsaktiviteter mv.

Økonomi:

Der afsættes i forbindelse med budgetforliget for 2022 yderligere 1 mio. kr. i årene 2022 og 2023.

På grund af stigende priser i byggebranchen har Kommunalbestyrelsen på mødet, den 30. juni 2022 godkendt at udskyde planlagte, men ikke igangsatte anlægsprojekter, og at reducere eller nulstille puljer ét enkelt år på de områder, hvor der årligt er en tilbagevendende anlægspulje til konkrete projekter.

Det betyder at 1,013 mio. kr. afsat på anlægsrammen i 2022 forskydes og er indarbejdet i overslagsår 2024.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,060	1,013		
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,060	1,013	0,000	0,000

Eventuelt afledte driftudgifter (netto)

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Landsbyfornyelse 2023-2026

Beskrivelse:

Der forventes løbende at ville være en pulje for landsbyfornyelse fremover, hvor der gives statsrefusion i forhold til den årlige udmelding fra Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Rammerne for puljen udmeldes typisk omkring marts til maj det følgende budgetår, hvor også tilskudsgraden fastsættes endeligt.

Vi har tidligere år søgt puljen til landsbyfornyelse som normalt finansieres i omegnen med 60% af udgifterne fra statens side. I 2021 er refusionsprocentet særskilt øget til 80 pga. Covid-19.

Dertil afsættes afledt drift, da en del af den nedrevne boligmasse, er boliger Tønder Kommune opkøber, og har dertil-hørende drifts- og vedligeholdelsesudgifter på arealpleje efterfølgende.

Tønder Kommune har de senere år afsat netto 4 mio. kr. årligt som egenfinansiering af puljen.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	9,417	9,417	9,417	9,417
Indtægter	-5,178	-5,178	-5,178	-5,178
Anlægsudgifter i alt	4,239	4,239	4,239	4,239
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Vestkysten wayfinding

Beskrivelse:

Som led i arbejdet med Udviklingsplan for Vestkysten og ambitionen om en sammenhængende Vestkystdestination har Partnerskab for Vestkystturisme, Dansk Kyst- og Naturturisme og Realdania sammen med vestkystkommunerne udviklet et nyt sammenhængende koncept for skiltning og vejvisning på Vestkysten og er nu ved at blive implementeret i de øvrige vestkystkommuner.

Den fysiske wayfinding består overordnet af følgende elementer:

- Stedmarkører - skal markere ankomsten til et særligt sted
- Mødesteder - et opholdsmøbel, der kan invitere til ophold og placeres på centrale pladser
- Skilte der guider rundt, herunder pegeskilte og rutemarkører.

Der stilles på den baggrund forslag til anvendelse af Vestkysten Wayfinding, så Tønder Kommune bidrager til at skabe sammenhæng i konceptet, men opstilling sker under hensyntagen og i koordination og kombination med øvrige wayfindingkoncepter:

- På parkeringspladsen ved Rømø dæmningen på landsiden: pegeskilt med oversigtskort samt evt. mødested
- Ved ankomsten til Rømø: pegeskilt med oversigtskort
- Lakolk butikscenter: pegeskilt med oversigtskort samt evt. mødested
- Havneby: pegeskilt med oversigtskort samt evt. mødested.
- Ballum sluse: ankomst/formidlingstavle
- Hjerpsted strand: ankomst/formidlingstavle
- Højer: pegeskilt med oversigtskort

En nedsat projektgruppe udarbejder et begrundet forslag om brug af wayfindingkonceptet, med angivelse af præcise placeringer af wayfinding elementer samt formidling.

Økonomi:

Markører og mødestedinventar	350.000 kr.
Udarbejdelse af kort samt opsætning	50.000 kr.
I alt	400.000 kr.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	0,400			
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	0,400	0,000	0,000	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)				
Klima- og bæredygtighedsvurdering:				
K & B vurderet (J/N)				
	CO2-udledning:			
	Forøget (sæt x)			
	Neutral (sæt x)			
	Reduktion (sæt x)			

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg

Byudviklingsplaner

Beskrivelse:

I Tønder Kommune har vi god erfaring med at arbejde strategisk i udviklingen af byer og lokalområder. Med dette projekt styrkes den strategiske tilgang i centerbyerne.

- I Skærbæk by kan en udviklingsplan sætte fokus på transformation og byomdannelse samt byudvikling; ved at identificere byens potentialer, kan nogle områder transformeres, gentænkes og omdannes. Hertil er der behov for fokus på, hvorledes byen bør udvikle sig med ny bebyggelse. En udviklingsplan for Skærbæk kan desuden skabe synergi med Udviklingsplanen for Rømø 2025 - som trækker meget på samme hammel og samme potentiale til Skærbæk.

- En udviklingsplan for Løgumkloster vil kunne bygge videre på områdefornyelsesprojektet i byen samt BID forløbet. Ved at gøre dette kan der sættes et afgørende fokus på byens muligheder for byudvikling både ift. bebyggelsen og livet i byen.

- En udviklingsplan for Bredebro vil kunne bygge videre på hidtidige byudviklingsprojekter samt BID forløb. Ved at gøre dette kan der sættes et afgørende fokus på byens muligheder for byudvikling både ift. bebyggelsen og livet i byen.

Styrkelsen af den strategiske tilgang til byudvikling skal baseres på involverende processer og lokale ressourcer. Der kan trækkes på erfaringer fra andet strategisk byudviklingsarbejde i kommunen, men der kan desuden skabes synergi ved at satse på de tre områder over de næste år.

Indsatsen vil bidrage til at udløse et stort potentiale for, i hele Tønder Kommune, at tiltrække borgere, gæster og erhverv i attraktive omgivelser på tværs af kommunen. Da dette ikke er de første nyere udviklingsplaner, som Tønder Kommune lægger op til, vil opdraget hertil også være at søge at trække parallel til alle de allerede udarbejdede planer - for at se hvorledes, der kan søges synergi imellem vore dejlige landsbyer og områdebyer til et fælles bedste i netværksdannelse. Så planerne vil også søge at understøtte et endnu tættere samspil imellem områderne, så kommunen samlet set bliver et endnu bedre sted at bo i, gæste eller arbejde i.

Økonomisk konsekvens - beløb i mio. kr.	2023	2024	2025	2026
Udgifter	1,200	1,000	0,800	
Indtægter				
Anlægsudgifter i alt	1,200	1,000	0,800	0,000
Eventuelt afledte driftudgifter (netto)	0,550	0,550	0,550	0,550

Klima- og bæredygtighedsvurdering:

K & B vurderet (J/N)

CO2-udledning:

Forøget (sæt x)

Neutral (sæt x)

Reduktion (sæt x)

Ansvarlig: Lars-Erik Skydsbjerg